

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVII Ч. 137. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 15-го червня 1939.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 137. Jersey City, N. J., Thursday, June 15, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ

Тел. „Свобода“: Влізав 4-0237. — Тел. У. Н. Сомерс: Влізав 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES

FIVE CENTS ELSEWHERE

НОВИЙ НЕВТРАЛЬНОСТЕВИЙ ПРОЄКТ ПЕРЕД КОНГРЕСОМ

ВАШИНГТОН. — Конгресовий комітет заграничних справ невідкладно повного. Цей новий проєкт уложений в цілості за бажанням уряду. Він заключається в тому, що вже не містить у собі твердої заборони на випадок війни експортувати з Америки зброю, а дозволяє в тій справі рішати президентові. На випадок війни президент має рішити, чи війна вже справді існує, чи ні. Далі президент має рішити, які смуги підлягають воєнним впливам. Американо-американським громадянам було заборонено подорожувати на кораблях воюючих країв, а також теоретично було їм заборонено на власну руку фінансувати якунебудь війну. Над тим новим проєктом ще вивається широка дебата в конгресі й він наразі не вийшов з комітету. Та передбачають, що остаточно він таки перейде.

СТРАЙКОВІ РОЗРУХИ В МІЛВОКІ

МІЛВОКІ. — У фабриці Аліс-Чалмерс вибух страйк п'ять тисяч робітників. Коли до праці доспішли урядовці цієї фабрики, які не вийшли на страйк, між ними і страйкарми вибухли сутички, в яких було 13 поранених. Страйкарі обкидають авто урядовців камінням.

БОРІТЬБА МІЖ ЮНІЯМИ

ФЛІН (Мішген). — Автомобільна юнія, що приступила недавно до А.Ф.П., вийшла в фабриці Джеренал Моторс на страйк. Та її побільної зударилась з робітниками другої автомобільної юнії, що належить до К.П.О. Вивязалась кулачна боротьба, в часі якої два чоловіки були поважно побиті.

ЛЕНДОН ПРОКЛУЄ, ЩО РУЗВЕЛТ НЕ БУДЕ КАНДИДУВАТИ В ТРЕТЕ

БОСТОН. — Алфред Лендон, кандидат на президента з попередніх виборів, предсказав у публічній промові, що президент Рузвелт не буде кандидувавши в третє. Правда, „менші душі“ намовляють його до третьої кандидатури, але він, розуміючи свій патріотичний обов'язок, відмовиться від того, говорив Лендон.

КАТОЛИКИ ЗА КОРПОРАТИВНИЙ УСТРІЙ

КЛІВЛЕНД. — Представники на конгресі католицької акції в Клівленді висказувалися за те, щоб в Америці ступнево запровадити корпоративний устрій, подібний до того, що є в Італії. Цей устрій опирається на тому, що законодавче тіло творять не виборні політичні партії, тільки відпоручники фахових інституцій, фабрик, банків, шкіл, юній, різних професій та хліборобства.

ДЕШЕВЕ АВТО НА ПРОДАЖ

НЬО ЙОРК. — Департаментовий склеп Мейсі в Нью Йорку й Бембургер у Ньюарк виставили на продаж дешеве авто, вироблене фабрикою Крослея. Те авто коштуватиме коло \$360 і зуживатиме дуже мало газоліну.

КАРА ЗА НЕМОРАЛЬНІ КНИЖКИ

НЬО ЙОРК. — Суд засудив книжкових видавців: Бена Ребгуна на два роки тюрми і \$10,000 карі, його жінку Анну Ребгун на \$5,000, а шурина Бена Реборна на два роки тюрми і \$5,000 карі за те, що вони випускали друком неморальні, сороміцькі книжки, з такими фотографіями, і розсилали їх між людей. Вони видавали також брошури подібного характеру. Названі були власниками видавничої спілки, званої „Фальстаф Прес, інк.“

ВІЗНИ БУНТУЮТЬСЯ, БО ХОЧУТЬ ШОВКОВОГО БІЛЛЯ

ЛЕНСІНГ (Кензас). — У стейтовій тюрмі збунтувалось 229 в'язнів, розбрили 12 сторожів і наставників та поставили ультимат, щоб їм дозволено носити шовкове спіднє білля. Забаракадувавшись в одній частині тюрми, вони вислали свого представника до переговорів. Однак їх домагання відкинено й остаточно їх розброєно.

ПАРАГВАЙ ДІСТАВ В АМЕРИЦІ ПОЗИЧКИ

ВАШИНГТОН. — Американський уряд дав поважні позички Парагваєві, в першій мірі на будову парагвайських доріг. Тим кроком Америка хотіла спаралізувати впливи Німеччини в тім краю. Німецький уряд попередньо був зробив пропозицію Парагваєві побудувати по середині краю шлях 220 миль довгий, але Парагвай ту пропозицію відкинув.

ДИВНА ЗМІНА В ЧОЛОВІЩІ

ГОРНЕЛ (Нью Йорк). — У місцевім робітнику Ф. Тайсоні, що має 33 роки, впродовж трьох літ зайшла велика переміна. Три роки тому він почав нагло старітись. Волосся наперед посівіло, а описля випало. Обличчя поморщилося. Лікарі не могли знайти причини цього. По трьох роках буйне чорне волосся відросло, обличчя вимолоділо. Він знову став молодим чоловіком. Ніхто не знає причини такої зміни.

БЕРЕМО ГРОМАДНУ УЧАСТЬ В УКРАЇНСЬКИМ ДНІ НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ В НЬО ЙОРКУ В НЕДІЛЮ, 18. ЧЕРВНЯ 1939 РОКУ. УКРАЇНЦІ З ЦІЛОЇ АМЕРИКИ ЗАМАЇНЕСТУЮТЬ У ТОЙ ДЕНЬ КУЛЬТУРНИМ ВИСТУПОМ ВІКОВІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ДО ПОСТУПУ І ВОЛІ.

АРЕШТИ ДВОХ СВЯЩЕНИКІВ Ч. С. В. В.

Прудентопольська поліція, як доносить „Діаріо да Тарде“, арештувала двох греко-католицьких священиків ЧСВВ, а саме: о. д-ра Рогу і о. Мартинца за те, що говорили проповіді по українськи. Як довідуються, арештовані священики пересиділи в поліційних арештах майже три доби й доперва на інтерв'ю добилися до начальника поліції та міністра справ, ведливості їх випущено на волю.

НАТИСК НІМЕЧЧИНИ НА МАДЯРСЬКУ

Вільгельм Фрік, німецький міністер заграничних справ, вернувшись вже додому з своїх відвідин у Мадрид і дав до зрозуміння пресі, що під час 5-денного поїзду в Мадрид він добився поважних уступок від мадьярського уряду, а передовсім скріплення кооперації Німеччини й Мадьярщини в заграничній політиці.

ВІДБИРАЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ВІДЗНАКИ У ЛЬВОВІ

Від якогось часу представники поліції конфіскують на вулицях міста Львова відзнаки наших установ, хоч вони мають затвердження адміністраційної влади. Останніми часами масово відбирають юнівільні відзнаки Т-ва „Провісита“, легітимують та записують тих, що носять такі відзнаки. Зовсім не помагають пояснення, що ця відзнака затверджена.

СОВЕТИ НЕ УСТУПАЮТЬ

Совети дали домаганням гарантії оборони Латвії, Естонії й Фінляндії від Англії й Франції. І то, не зважаючи на те, що ті краї протестують проти цієї „опіки“. Інакше, заявляють Совети, вони не заключать військового союзу з Англією й Францією.

БОРІТЬБА ВЛАСТЕЙ З НЕЛЕГАЛЬНИМ НАПЛИВОМ ЧУЖИНИЦЬ

Бразилійські власті поважно занепокоєні масовим напливом до краю небажаного елементу. Елемент цей продається туди нелегальним шляхом. Португалійська поліція впала на слід добре організованої міжнародної організації, яка займається нелегальним перепачкуванням до Бразилії чужиниць, на чому робить золоті інтереси. В руці властей попали документи, які стверджують, що ця організація має безпосередній зв'язок з агенцією „Фортуна“ та елементами з Праги. Поліція заповідає, що вже в короткому часі організація ця буде зліквідована.

МУРИНИ ПОБІЛЮТЬ

Американський лікар, д-р Бертрам, винайшов такий лік, від якого шкіра муринів зовсім біліє. Цей лік виробляють з однієї бразилійської рослини. Коли мурин схоче бути білим, то випе такий лік і його шкіра буде біленька, як у наших красунь. Але мурини кажуть, що чорне тіло краще, біле біле, і тому не хотять уживати того ліку.

ПАНАХИДА ПО ПОЛЯГЛИХ КАРПАТСЬКИХ ГЕРОЯХ

В неділю, 7. травня, відправлено в куртібський (Бразилія) укр. греко-католицької церкві торжественну панахиду по поляглих у боротьбі з мадьярським окупантом Героях „Карпатської Січі“. Панахиду вів місцевий парох о. Климентій в асисті двох священиків, а саме: о. д-ра Рогу і о. Мартинца з Прудентополіс. Куртібська укр. громада своєю масовою участю в панахиді гідно сповнила свій національний обов'язок. Також з радістю стверджуємо відрадне явище, що наші священики на еміграції не жаліють труда, щоб у найтяжчих хвилинах підтримати на душі своїх вірних.

СУТИЧКА ПОЛІЦІ З БАНДИТАМИ

З Корумба (Бразилія) доносять, що шайка бандитів звернулася до префекта Порто Муртиньо з домаганням, щоб зложив 10 контів контрибуції, бо в протинім разі заатакують містечко. Повідомлено про це поліція в силі 25 людей зробила засідку, на яку й наскочили бандити. Вивязалась стрілянина, під час якої згинувли два опришки, а решта втекла.

ТАКОЖ СМАК...

Мінський сторож у Городенці пішов на вежу костела накручувати годинник і там... повисівся. Тепер слідять за причиною, яка спонукала його це зробити аж на костельній вежі.

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ ВІДДАЛИ ПОКЛИН ПОЛЯГЛИМ

ЛЬВІВ. — В одні тільки Львові віддали громи поляглих борців за волю України десятки тисяч гронах, беручи участь у десятках різних церковних процесіях. Зеленосвятоточні походи, як подає українська преса, стягнули цього року на Янівський цвинтар понад 30,000 осіб, а на Личаківський понад 25,000. Преса підкреслює, що „нікого не забракло“. Хто не прийшов з процесіями, той прибув одинцем з ріднею чи знайомими. До відправи станули на Личаківському цвинтарі два десятки священиків під проводом о. Леонтія Куницького. Проповідь вголосив о. д-р Гриньох. Говорив „про велич віри, про тих, що ту віру мали, що з нею померли“. Слова були повні бадорости. Закінчено свято пісню „Ой, Морозе“. Описуючи свято, часописи додають, що слід підкреслити, велику дисциплінованість учасників, які як у поході так і на цвинтарі поводитись дуже достойно.

„КВО ВАДІС, ПОЛЬОНІЯ?“

РІМ. — Такий є заголовок статті часопису „Іль Телеграф“, що є органом родини Чіама, теперішнього італійського міністра закордонних справ. „Куди ідеш, Польше?“ — це запит до Бека, польського міністра закордонних справ. Стаття звертає йому увагу, що Польща повинна опертися на німецько-італійську вісь. Інакше, як Німеччина заволодіє Заолзям, то „Берлінові прийдесться з надзвичайною легкістю визискати моральську браму як доступ до України і т. зв. Галичини“.

БОЙКОТ НА ІТАЛІЙСЬКІ ЧАСОПИСИ

ВАРШАВА. — Власники варшавських ресторанів і цукорених відкамаї пренумератів всіх італійських часописів. Це має бути відповіддю на „італійських газет на Польщу“. Уже передсье зроблено те саме з німецькими газетами.

БУДУТЬ ЗНОВ ОБДИРАТИ УКРАЇНУ

МОСКВА. — Советська преса доносить, що будуть невдоволені внаслідок морозів і посухи. Але потішаються тим, що заповідаються добрі жнива в Україні.

Що писали недавно „Вісті“?

Київські „Вісті“ з 11. травня 6. р. повідомляли про покінчення весняної сівби в Україні. Ствердили, що посівний стан виконано тільки на 62%. Уже тепер населення голодує.

ПРХЛА ОРГАНІЗУЄ ЧЕСЬКИЙ ЛЕГІОН

ПРАГА. — Подано, що в Польщі є вже утворений Чеський Легіон, що має 18,000 жовнірів і офіцерів бувшої чеської армії. Всі вони втекли з протекторату до Польщі, є протинні Німеччині й готуються до боротьби з нею по польському боці. Організатором Легіону є чеський генерал Прхла, відомий зо своєї акції в Карпатській Україні.

Роблять з Прхли героя

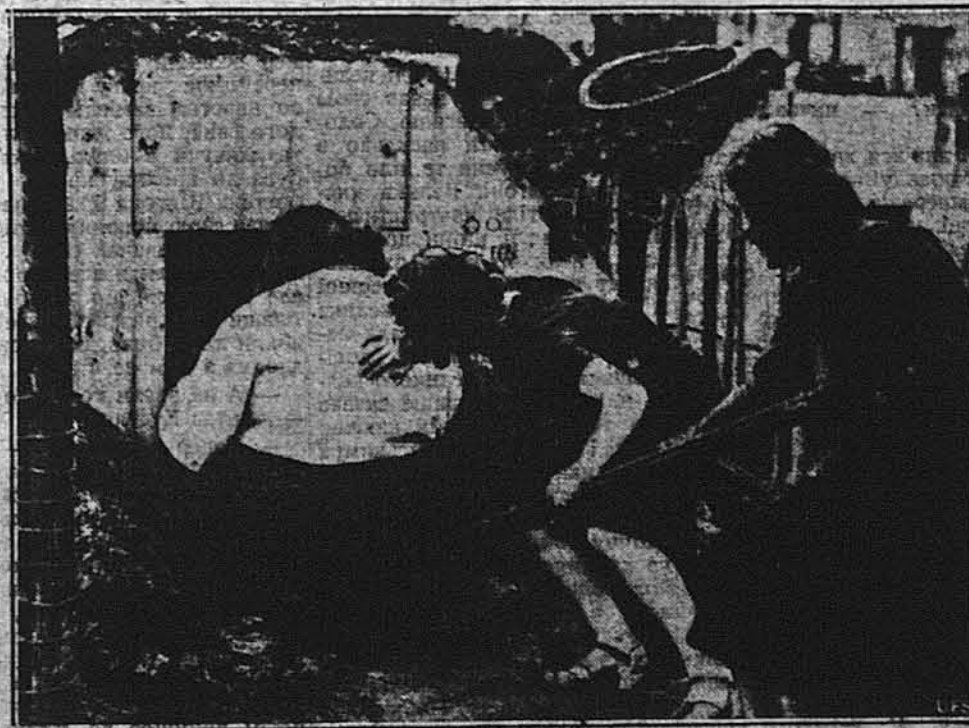
В усіх відомостях, що зв'язані з формуванням того Легіону, подається, що ген. Прхла „боронив Карпатську Україну перед мадьярською інвазією“, та що „боровся з мадьярськими військами“. Польська преса подає, що Прхла знаменито говорить по польськи і каже, що весь чеський нарід живе тільки одною думкою, щоб формувати в Польщі, Франції та в інших краях легіони проти Німеччини.

ВТИКАЮТЬ ДО ПОЛЬЩІ, АБО ДО ІНШИХ КРАЇВ

ВАРШАВА. — Польська преса, подає, що кожного дня напливають до Польщі масово збігці з чехо-словацьких земель. Усі вони розповідають про велике незадоволення чехів з німецької влади та про велике незадоволення чехів з німецької влади про велику активність чеської підпольної організації. Далі подає, що до Польщі втік бувший чехо-словацький сенатор Войта Бенеш, брат д-ра Едварда Бенеша, бувшого президента Чехо-словащини, що тепер перебуває в Америці, та що ціла та акція є керована д-ром Бенешом з Америки. Коло 100 чеських офіцерів відплили тепер до Франції польським новим кораблем „Собіський“. А 6 словацьких летунів передетили з трьома бомбовими літаками до Польщі й заявили, що хотілиб служити в польській армії, або виїмгрувати до Америки. Багато чеських офіцерів зголосилося до служби в арміях республік Полудневої Америки.

НАПРУЖЕННЯ НЕ ЗМЕНШАЄТЬСЯ

ПРАГА. — Вбивство німецького й чеського жандарма матиме мабуть далекосяглі наслідки. Ситуація комплікується ще тим, що два німецькі жовніри вбили чеську жінку. Як і тим, що заборонено в останній хвилині похоронний похід при похованні чеського жандарма. Що ситуація дуже напружена, видно найкраще по тім, що приїхав робити порядок сам найвищий шеф усієї поліції в Німеччині — Гайріх Гімлер.

КЛОПОТИ ВОЄННОГО ЗАХОРОНИ.

Коли Джан Андерсон, британський міністер оборони цивільного населення, затвердив пляни бетонових схороніщ для населення Лондону, він не подумав про таких людей, як отся пані Добсон, котра могла залізти до схороніща лише при сильній допомозі своїх сусідок.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Продовження часо три центи.		Three cents a copy	
One year	\$6.00	One year	\$6.00
Six months	\$3.25	Six months	\$3.25
Three months	\$1.75	Three months	\$1.75
Число в випуску (з англійською мовою):		Friday's issue (with Ukrainian Weekly):	
One year	\$2.00	One year	\$2.00
Six months	\$1.25	Six months	\$1.25
Three months	\$0.75	Three months	\$0.75
В Джерсі та в Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
One year	\$9.00	One year	\$9.00
Six months	\$4.75	Six months	\$4.75
Three months	\$2.50	Three months	\$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді наші готувати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

КОНГРЕС ПЕРЕД ПИТАННЯМ ДОПОМОГИ

Два переважні питання стоять перед конгресом і викидають розв'язки перед літнім розіздом конгресменів і сенаторів: одна справа відноситься до заграничної політики Злучених Держав, друга до внутрішньої господарки. Це питання невідомості й справу допомоги. Хоч перша справа нас як імігрантів звичайно більше цікавить, друга справа для практичного життя розмірно важливіша.

Краєва Економічна Ліга видала недавно про справу допомоги замітні факти. Почалася публічна допомога для безробітних в Америці від президента Рузвелта. Отже триває вона вже сім літ. За той час американські уряди, федеральний, штатові й місцеві, видали на цю ціль разом коло 20 біліонів 500 мільонів доларів. Найбільше видано останнього року. Нині побірає допомогі оплати в одній формі або іншій 22 мільйони осіб.

Кошти допомоги з року на рік постійно росли. Росли кошти не все внаслідок зросту числа осіб на „реліф“, але й унаслідок прийняття коштовніших форм допомоги. Велику частину фондів, видаваних на допомогу, поїдає адміністрація допомоги: ці кошти спершу виносили 10 процентів усіх видатків на допомогу, а нині виносять уже коло 25 процентів: себто з кожного долара, виданого на допомогу, треба видати 25 центів на удержання адміністрації й матеріалів, потрібних для допомоги.

Допомога є різнорідна. Одні, як старі особи, немічні, сліпі і ті і, дістають безпосередню допомогу, „зайвину“ товарів і безпечення для безробітних. Ця допомога найнижча. Люди, що дістають допомогі працю, заробляють більше, ніж дістають ті, що побірають допомогу без праці: людина на допомогі роботі заробляє пересічно вдвоє стільки, що дістає родина без праці. Таксамо більше бере молода людина в „Сі-Сі-Сі“, одначе така людина має звичайно посилати родині 25 доларів. Кошти її удержання в таборі є вищі від її заплати.

Першим питанням, що стоїть перед законодавцями, є: чи давати допомогу, а як давати, то яку? Котра з них приносить найкращі наслідки? Не менше важним є питання коштів. Цих питань є багато. Одним з перших є: хто має поносити кошти допомоги? Чи федеральний скарб, чи штатовий, чи місцевий? Як всі ці уряди мають бути вмішані в справу, то в якій пропорції? Далі йде питання, чи не можна зменшити коштів адміністрації допомоги?

З голосів преси й відповідальних суспільних та політичних діячів видно, що Америка вже признає конечність допомоги, необхідність дати якусь поміч людям, що знайшлися без роботи не зо своєї вини. Якщо ще є питання не вирішені, то власне питання про те, яку допомогу давати, в якій формі і ким її адмініструвати.

О. С.

ГУМБУГ, А НЕ СФІНКС

Монтування союзу західних демократій з СССР йде дуже повільно. Остання промова Молотова (очевидно інспірована, коли не підкріплена Сталіном) ударила всіх сторонників союзу мов довбнею по голові. Такого цинізму, такого звичайного гандлярства навіть по Совегах не сподівалися. Як відомо, Молотов просто заявив, що величезна 170-мільйонна імперія чується дуже загрожена 80-мільйонною Німеччиною, яка... з СССР навіть не сусідує, та що коли їй не прийдеться захід на поміч, то вона готова порозумітися з Берліном, з найгіршим ворогом комунізму...

Прийняті Росії очевидно толкують цей факт советської подвійної гри як хитро-мудру політику використання кон'юнктури, щоб підбити ціну свого союзу і т. п. Що, мовляв, свійого останнього слова ще не сказав московський „сфінкс“...

Чи дійсно той „сфінкс“ є такий сфінксоватий? Думаю, що справа є далеко простіша. Що за тою відповіддю „сфінкса“ криється ще інше — криється страх і певна нездібність до воєнної акції.

Бо й справді, Росія жадає підтримки на випадок, коли її заатакувала Німеччина. Де Німеччина може Росію заатакувати? Російські часописи кажуть: з боку балтійських держав (звідти турботи СССР за Аляндські острови)... Що це за балтійські держави? Це Естонія, Латвія і Литва. Це 500 км. границі, іншими словами, яка шеста частина європейської границі СССР, чи навіть сема. І ось за цю дрібну частину своєї європейської границі так тремтливо могутня 170-мільйонна імперія, що домагається її гарантії і помочі в її обороні! Чи це не свідчить про повну дезорганізацію советських оборонних сил? Чи це не свідчить, що за всіма викрутками СССР не криється жадна дипломатія, лише просто страх?

А що так дійсно є, що советська оборонна сила справді дезорганізована, про це свідчать свіжі факти. Не треба навіть згадувати факти вчорашні — розстріли маршалів, генералів, полковників і капітанів червоної армії. Вистане згадати новий, старанно затуманюваний факт новокритий зради в рядах советської армії.

Часописи донесли, про арешт начальника ген. штабу червоної армії, Шапошникова. Вже кружляють про нього несторчені історії: що це він

стояв на службі німців, що усував інших, щоб відвернути підозріння від себе. Оповідання, що його зраду відкрив ніхто інший, як Скоблін, большевицький агент в організації білих росіян військових у Парижі, який „укра“ ген. Мілера. Але оповідають не тільки це. Оповідання, що зрада Шапошникова заточує чимраз ширші кола советської армії, що арешти відбуваються щодня, ще більше, що зрада перекинулася навіть на советську балтійську флоту. Що має бути арештований адмірал Смірнов. Чи не тому нагладжливості СССР в справі укріплення Швецією й Фінляндією Аляндських островів?

Очевидно, ніхто ні нині, ні завтра не визнається в „тайнах мадридського двору“ в Москві. Але напевно „щось попустилося в державі данській“

ПОШАНУВАЛИ УКРАЇНСЬКУ МАТІР

(День Матері у Відні. — Закарпатські матері з діточками. — Геройська мати. — Народні пісні з Карпатської України про останні випадки).

Українське Свято Матері у Відні.

В неділю, 21. травня, пошанували ми окремою імпрезою День Матері. На це свято прийшли до нас — як це вже в нас тепер милий серцю звичай! — численні гості з рядів наших збігців з Карпатської України, що, як це я вже читав „Свободі“ писав, живуть у Відні (підчас свого побуту тут) у захисті при Шоберлях 2, в окрузі Фафортен (Х.). Прийшли до нас закарпатські матері з діточками, а це вам такі гарні, такі любі діти, що ні надивитися на них, ні нахвалити! Скромно, але чистенько поведання всі, хоч їх батькам нині так тяжко, як їм ніколи, — любенькі з лиця, і тихенькі. Сидять собі коло своїх матерей чемно і спокійно, а спитай їх що, то так розумно, так увічливо відповідають, що хотілося б і нашим дітям з Карпатської України з їх чудесним „Слава Україні!“ водно голубити й обдаровувати та берегти й хоронити їх перед усіма негодами...

Чуждоріст землі, з якою так тісно-тісно зв'язалася теперішність усієї України!

Але вертаймось до нашого свята.

Вона було влаштоване про водом тутешньої Рідної Шкілки, якого головні члени, а саме голова Павлюк, заст. голова Бурнад, секретар Волошин

Правдоподібно советська армія є така до нічого, як цього собі не уявляють навіть найбільш критично до неї успібно європейці. З таким інструментом, якого повну непридатність (афера Шапошникова) не вдалося затаїти навіть у таку важку для советського уряду хвилину, як заключення союзного договору з західними демократіями, дійсно війни не розпочнеш. Ліпше сидіти тихо, ліпше купувати або поміч Заходу, або ласку Німеччини, лише крутити, ліпше удавати сфінкса, ніж виступити з явною і ясною політичною лінією, яка прояснює ситуацію, наложивши на імперію певні виразні означення обов'язки...

Подолати цим обов'язкам СССР не моглаб... Це мабуть стає видним усім в Європі, і не лише в Європі. „Росія із є гомбог“ — здається, сказав Палмерстон, коли не помилюся. Час уже й нам почати дивитися так на СССР й не уважати його за якогось сфінкса.

та пані Юзичинська це справді невтомні й ідейні співробітники віденського УНО в ділянці шкільного виховання української дітвори тут же. Цей провід запрохав мене на головний промовний вечір, на що я згодився, тим радніше, що вважаю Свято Матері незвичайно важним з огляду на його ідеологічну сторону відносно національного життя, особливо ж на еміграції. І тимто я в моїй промові зазначив у першу чергу святість материнства, пригадуючи тут відомі слова нашого поета про те, що слово „мама“ велике, найкраще слово, та що

У нашій раї, на землі,
Нічого кращого немає,
Як тая мати молодая
З своїм дитятком малим.

Особливо ж одна наша українська мати. Бож наше національне життя-буття вже з давніх давен і майже безперервно до нині це жорстока, страшна боротьба за існування з чужинцями і національними, які в кожен час і в кожному середовищі намагалися загартувати нашу прекрасну батьківщину у свої лабеті. І отимто й не диво, що й українська жінка, як гідна й кохачка по-другу й солутня свого чоловіка, мусіла виносити на своїх плечах лихоліття рідної країни таксамо, як і український лицар і український гро-

мадянин, мусіла брати на себе весь той тягар, що спадав на неї з долею та з припадками кожнорасної воєнної негоди. Отимто — говорив я — в історії українського жіноцтва такий знаменний тип героїньської вдови, що, стративши дорогого чоловіка, береться мужньо й бодро сама за виховання своїх дітей, щоб пригладити з цього погляду ось хочби такі постаті з нашої історії, як княгиня св. Ольга, або княгиня Романова. Ольга — мстителька смерті свого чоловіка Ігоря та виховниця такого сина, як Святослав Хоробрий, а Романова вдова знову, як мати і виховниця пізнішого героїського оборонця України від татарських навал, короля Данила.

В наших же часах спадкоємці українських матерей з героїчних епох історії України це ті матері в нас, що їх сини стоять у рядах Усусів, СС-ів та українських армій. Це ті, що виховали і віддали українські легіони бойовиків революційного підземелля, матері таких синів, як Євген Коновалець чи таких доньок як Ольга Бисарабова, матері Біласів і Данилишинів, Гнатківських та Бандер. Це матері нової, революційної, визвольної України.

А, звернувшись опісля до нашого жіноцтва на еміграції та привтавши тут ще раз гостей з Карпатської України, видивив я героїстичність тієї їх зваги, з якою наші жінки-емігрантки покидали з чоловіками й дітьми рідну країну, щоб не коритися там чужинцям і національним. Із цим я підкреслив величезну вагу їх завдання на чужині:

Дбати з усіх сил, з усією посвятою і жертвою про національне виховання і національну свідомість своїх дітей, щоб саме з еміграційної молоді в нас виходили ряди найкращих, найсвідоміших і найзавзятіших борців за волю і державу Соборної України.

Після промови почалися дидактичній продукції, танкові, вокальні й музичні. Танкові виконали складно і з темпераментом Труда Олесівна й Ілько Волошин, відтанцювавши спершу гопака колом, а далі подільського козачка. З вокальних точок згадаю передовсім дуже добре віддекларовані святкові вірники, а саме „Мати і діти“ (Маруся Тимків), „Люблю я маму, люблю вітця“ (Ольга Груба), „Материнська любов“ (Труда Олесівна), а накінці вірш „Хтож то?“, виголошений молоденькою гостею з Закарпаття, Оленою Ронісівною з Сваляви, гімназисткою з III класу, якої декламація всім надзвичайно подобалася. Зрештою ця наша гостенька виступала і в скрипковій тріо (крім неї ще й Волошин та Павла Варанов-

ська), — „З тої гори високої“, — що так було дуже гарно відіграно. Позатим дівчатка Варановська й Ірина Павловича відспівали дуетом „Стоїть гора високая“ та „Садок вишневий“.

І на цьому програма нашого свята була покинчена, після чого і матері і діти засіли до скромної, провідом Рідної Шкілки підготованої гостини. Сказано:

Гарні-гарні хвилі духового єднання та взаємної розваги переживаємо ми при спільних стрічках з нашими братами й сестрами з Карпатської України!

Отак і за цей раз.

Сівши собі при столі разом та й дітвору посадивши між нами — а це так якось особливо люба стане на душі, коли почуваш, що до тебе горнеться ніжно й тихенько кучерява головочка дитини, не твоєї, правда, а проте такої невимовно рідної! — ми гуторимо собі про все важне й найбільше, про всі негоди й турботи. І так вам якось легко й радісно стає від тієї спільної розмови: рідних з рідними при тій гостині на чужині... А тут наші гості й починають співати! Шодж, така вже наша, українська вдача: хоч і турбота душу гнобить, а зійдемося, то й веселіше стане, і душа співати хоче. Ба, але чим разом це вам небажикі пісні:

Це народні пісні, зложені нашим народом у Карпатській Україні про останні випадки. Відспівано їх дві, і я їх тут подаю в цілості.

Перша з них така:

То не грім загремів,
То не бір зашумів,
Не солітні дуби затріщали,
То ліхті малярі
На наш край дорогий
Як голодні вовки набігали.

Деж ті вірні сини,
Деж поділись вони?
Деж ті лицарі горді, завзяті?
Чом вони не стають,
Як один чом не йдуть
Батьківщину двою рятувати?

Ти, злодійко, трясись,
Утікай, стережись,
Бо господар додому вертає!
А ти, темная ніч,
Пропати чим скоріш,
На Вкраїні хай сонце сні!

А друга ось:

Світить місяць між зорями,
Поправляють нам кайдани.
Ви, кайдани, попукайте,
Україні волю дайте!

Бо вже годі нам терпіти,
Плачуть, тужать наші діти.
Плачуть, тужать і ридать,
Україну виглядають.

Встань, Хмельницький,
встань Богдане,
Український ти гетьмане!
Встань, Тарасе, пробудися,
На свій нарід подивися.

Як він тяжко там бідує,
В криміналах голодує,
Ворог робить, що лиш хоче,
Випікає живцем очі.

А ви, тюрми, розваліться,
А ви, хлопці, підорвіться!
А ви, хлопці, не сумуйте,
Україну вже будуйте!

Ви, дівчата, ви хороші,
Вивийте хлопцям ноші,
Лев і тризуб золоті,
Україні молоді.

Встань, Хмельницький!
В честь четьмана
Україна нам повстане!

Д-р Остап Гриняй.

БЕЗПЕЧНИЙ РІД ДИНАМІТУ.

По копальнях уживають тепер замість звичайного динаміту плинне повітря, змішане з меленим вугіллям. Мелене вугілля намочують у плиннім повітрі. А щоб безпечно можна його переносити з місця на місце, змішують його з бавовною. І цю мішанину сиплять у діру, перевіряючи у скалі, яку хочуть розбити. А запалюють оцей безпечний динаміт електричною іскрою.

Микола Костомарів.

КУДЕЯРІСТОРИЧНА ХРОНІКА
В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

Частина третя.

(103)

В хвилині тої внутрішньої боротьби, що відбувалася в душі Кудеяра, прибігають татари, і ведуть старця, лисого, з сивою бородою, одітого з чорної одягу, подібної до сорочки, босого, з великою палицею. То був той самий юродивий, що підчас приїзду Кудеяра з Вишневецьким у Москву даром ставрався оповіданнями про візію спонукати царя Івана Василевича до війни з Кримом.

— Тат-агасні! — кричали татари — це той московський старець прийшов сюди й кличе тебе по імені... Він чогось хоче.

— Хто ти? — спитав Кудеяр.

— Хочу говорити з тобою, однім.

му тільки, щоб тобі сказати. Кудеяр дав знак, — татари відійшли.

— Цілий у тебе золотий хрест, що тобі дала незнама тобі мати? — питав юродивий.

— Я вирікся християнства! Я пізнав правду! — сказав Кудеяр, наперекір внутрішньому голосові, що говорив йому інакше.

— То твоє діло! — сказав юродивий: — я не прийшов тебе навертати. Цілий твій хрест? Коли цілий, покажи мені його, а я назву тобі, твою вітця і твою матір.

Кудеяр пішов до свого шатра і вийняв хрест з маленької коробочки, захованої в однім з мішків. Кудеяр подав хрест юродивому мовчки.

Юродивий нильно поглянув на обидві сторони хреста і сказав: „Слухай! Отець царя Івана, великий князь московський Василь Іванович, спокійний бісом, захотів віддалити свою законну жінку і взяти другу, литовку, Олену Глинську. У великого князя був любимець боярин Шигона і той боярин, замість відраджувати свого володареві такий незаконний учинок, забавив Божу заповідь і поту-

ряючи йому, радив зробити відповідно до своєї волі, нібито тому, що у великої княгині не було дітей. Тоді великий князь Василь казав свою жінку, велику княгиню Софію, пострігти насильно в черниці і поручив те діло бояринові Шигоні. Велика княгиня не хотіла пострігтися і Шигона бив її, щоб постріглася. І великий князь оженився з другою за життя першою жінкою. А після того велика княгиня Софія стала вагітною; боярин Шигона, довідавшись про те, великого князя не повідомив, лише сказав про те новий великий княгині Олені і її родині, Глинським; а як велика княгиня Софія вродила сина, то велика княгиня Олена веліла Шигоні того хлопця вбити, але Шигона того хлопця не вбив: він віддав його одному боярському синові в рязанський землі, не сказавши, чий цей хлопець, і лишив на хлопцеві благословений хрест, що дала йому мати після хресту. По кількох роках велика княгиня Олена вродила сина Івана, нинішнього царя, і в ту пору, як він родився, по всій руській землі були бурі з громами, яких ні засталими старі люди і тоді

говорили руські люди: Божою кара на світ вродилася, що і сталося. Невдовзі потім помер великий князь Василь і перейшла управу московського царства, замість дуже молодого сина, його жінка Олена і, живучи в блуді, склонила була до проливу крові. Тоді боярин Шигона схаменувався і пізнав свою провинку; хотів він добути царевича, сина Софії, і виявити все народові, але довідався, що татари, напавши на рязанську землю, вбили того боярського сина і хлопця з ним не стало“.

— А як звали того хлопця? — спитав Кудеяр.

— Тепер я говорю! — сказав юродивий — ти слухай. Боярин Шигона показався дуже і сам на себе наложив покуту: пострігтися він не хотів, бо після поганих діл своїх уважав себе негідним ангельського чернецтва, але став юродивим для більшого приниження і ходив, скитаючися з міста до міста, з села до села, ніким не знаваний, а потім прийшов до Москви і там довідався, що син Софії живий, тільки Шигона не виявив того нікому.

— Чому не виявив? — спитав тріожно Кудеяр.

Українська програма на Світовій Виставі
зачнеться у 6. годині пополудні.
Програма відбудеться на площі,
що називається Court of Peace

• 3 ДНЯ •

КОРОЛІВСЬКІ ВІДВІДИНИ.

В часі побуту в королівській царі в Америці американці доказали, що мають велику пошану до коронованих голів. Не меншу пошану виявили й канадійці. Вони з гордістю підкреслили, що вони всіма мають таку особу, яка стоїть понад усякою громадянською критикою, а американці такої особи не мають. Пошана до коронованих голів серед англо-саських народів все була велика. Проте в інших народів король не має так мало прав, як власне у тих англо-саських народів. В Англії вся влада спочиває у руках міністрів. Коли король виїжджав в дорогу, то деякі газети нагадували про конституційні параграфи, які кажуть, що за границею король має право висказувати лише думку своїх міністрів, а не має права говорити те, що він думає.

В Канаді король має ще менше прав як в Англії. Проте ціла Канада з пошаною кланялася голові перед ним і його гарною королевою.

СИМВОЛ ВЛАДИ.

Король в Англії це не влада. Він є лиш тою людиною, що носить корону. А корона це символ влади, символ чогось найкращого, найшляхетнішого, наймогутнішого в нації. Король це носій корони. Через корону спадає велика пошана і на нього. Колиб однак він своїм поступованням надшербив чимнебудь гідність корони, то йому корону відразу відібралиб. Нераз притім копітася і коронована голова. Б англіїський історичним музею в Лондон Тавер серед інших цінних памяток зберігаються голдики і топорні, якими відрубували короновані голови. Вони є грізною пригадкою і для сучасних монархів.

ОСОЛОДА СУСПІЛЬНОГО УСТРОЮ.

Англіїський історик Пейдж називає короля „осолодою суспільного устрою“. Англіїці, говорять він у своїй книжці „Ди Інглиш Конститушен“, навмисно відібрали королеві всі права, щоб у той спосіб увітальнити його від безпосередньої відповідальності і критики. Вони хочуть любити його. В той час, коли політичні партії спричинюють поділи в суспільності й деколи навіть роздмухують ненависть, то король є тим чинником, що впливає об'єднуючо на всіх. Знаючи, що там у верху, в особі короля, існує той об'єднуючий чинник, англійська суспільність не має страху за своє партійне суперництво. Політичні партії можуть ризикувати, можуть видвигати свої плани і платформи, можуть шляхом пропаганди захищати їх і різко осуджувати інші партії. Встаки вони не розібіють нації на заїлі ворожі табори, бо король, та „осолода суспільного устрою“, до цього розбиття не допустить. Своім закликком він попустить вогонь ненависті й невидним духовними оковами зціпить націю знов в одну цілість.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Та, не звертаючи уваги на те тяжке життя, англійська королівська пара дуже добре відіграє свою роль. Це теж причина, що вона здобула собі в Америці стільки прихильності.

КОРОЛЬ ОБЕДНУЄ ДОМІНІ.

Так, як у середині англійської нації король є об'єднуючим чинником між поодинокими

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ІДЕМО НА ВИСТАВУ!

Хочу вас повідомити, що і з нашої малої громади Савтпорт, Конетикот, вибираємося до Нью Йорку, щоб бути учасниками Українського Дня на Світовій Виставі. Виїдемо в неділю, 18. червня рано, великим босом з У. Н. Дому. За Комітет: М. Винаг, М. Сендзік.

ПОВІДОМІМ УКРАЇНСЬКУ ПРЕСУ ПО МІСЦЕВОСТЯХ.

Піддаю думку, щоб, у всіх громадах, що є недалеко Нью Йорку, постаратися про те, щоб були в місцевих американських газетах згадки про Український День на Світовій Виставі в Нью Йорку в дні 18. червня. Добре згадати і за програму. Я певний, що будуть такі американці, що схочуть послухати нашого співу. І буде повно різних словянських народів, що схочуть також послухати словянського співу і побачити словянські танці. А як буде про це згадка в американських часописах, то таким чином довідаються про нашу програму на Світовій Виставі й прийдуть. Священик.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Ювілей Тов. Українсько-Американських Громадян.

Цього року минає десять літ від закладення у Філяделфії першого жіночого товариства Українсько-Американських Громадян. Ювілей цей відсвяткувало товариство концертом і забавою 7-го травня ц. р. На концерт склалися отсі точки:

- 1) Відкриття свята, пані М. Головата, предсідниця Товариства.
- 2) Народний гимн, Гетьманська Банда, під проводом проф. Ф. Дубаса.
- 3) „Товариський Прапор“, промова д-ра В. Галана.
- 4) Сольо пані А. Мельник, при акомпаніменті панни М. Кісь.
- 5) Деклямація Михайла Насевича (мол.).
- 6) Сольо, Люба Головата.
- 7) Народні танці, члени Козацького Хору.
- 8) Слово-спів, П. Ординський, при акомпаніменті панни С. Сивуляк.
- 9) Козацький хор, під управою Ст. Савчука.

George R. I.

June 10th 1939

Elizabeth R.

КОРОЛІВСЬКІ ПІДПИСИ.

Так підписались англійський король і королева на книжці гостей Світової Вистави в Нью Йорку. „R. I.“ по іменні короля це скорочення латинських слів „rex“, „імператор“ (король-цар). „R.“ по іменні королеви стоїть замість „regina“ (королева).

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЗАХОДОМ ВІДДІЛІВ 119, 140, 218, 230, 261, 274 і 348 в YOUNGSTOWN і CAMPBELL, OHIO

ВІДБУДУТЬСЯ:
В СУБОТУ, 17. ЧЕРВНЯ (JUNE 17, 1939)
у годині 7. вечором

Загальні Організаційні СОЮЗОВІ ЗБОРИ

в УКРАЇНСЬКИМ САЛІ, 525 W. RAYEN AVE.

Обов'язком є всіх старших і молоді бути приємними на цих зборах. Промовлятиме гол. контр. У. Н. С. О. Малицький і орг. В. Загаєвич, де докажуть, що немає для нас українців кращої організації як Укр. Народ. Союз. На цих зборах буде звіт з діяльності орг. Комітету і буде вибір нового уряду до орг. комітету.

Т. Періг, предс.; П. Сильчак, секр.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. УВАГА! ВСІ РАЗОМ ІДЕМО НА СВІТОВУ ВИСТАВУ В НЬО ЙОРКУ АВТО-БОСАМИ В НЕДІЛЮ, 18. ЧЕРВНЯ

БОСИ відїжджати будуть від 1. години пополудні, від Українського Народного Дому, 214-216 Fulton St., Elizabethport, N. J., і від церкви св. Володимира (гора міста). ТИКЕТИ по \$1.00 від особи з поворотом. Боси відїжджати аж на виставову площу. ВСІХ, що мають УКРАЇНСЬКІ СТРОЙ, просимо виступити в них для заможієствування участі українців на виставі.

Друга частина: 1) Святочна промова, пані Олена Штогрин. 2) Скрипкаве сольо, проф. П. Дубас. 3) Молодечий хор міста Філяделфії, під управою Марусевича.

Про хори, як козацький так і народний, можна замітити, що слідно в них працю і замішування до своєї рідної пісні. Із задоволенням на них кожний дивиться, бо в склад їх членів входить молодь, роджена в Америці. Панове Марусевич і Савчук виявляють себе здібними диригентами. Про п. Ординського можна сказати лише те, що своїм співом чарує філяделфійську публіку. Коли кінчив пісні, публіка не хотіла пускати його з сцени. Малий Насевич, син знаного нашого громадянина Михайла Насевича, хоч має лише 10 літ, проявляє неабиякий декляматорський талант. Маленька 6-літня Любка Головата не чується чужою на сцені. Філяделфійці нераз уже бачили на сцені чи то з деклямацією чи танком. У тих дітей завважати можна надзвичайні здібності.

Зворушливою хвилюючою була промова д-ра В. Галана, розвинення і передання членцям товариства прапору. В очах членців і зібраної публіки був пієтизм і пошана до жовто-блакитного прапору, під яким гуртуються члени української нації, який є символом їх любові і єдинності усіх в одну українську родину. Ювілей Тов. Громадян можна назвати маніфестацією, бо у ювілею брали участь усі національні українські товариства міста Філяделфії.

На закінчення відспівано український гимн, „Ще не вмерла України“. Потім предсідниця М. Головата подякувала всім товариствам, що так громадно прийшли й оцінили працю нашого жіноцтва і додали охоти до дальшої праці. Пані М. Головата також наділила про життя наших сестер тепер і 20 літ тому, як жінка поступила вперед з освітою і на полі організаційним, описала попросила гостей до спільної вечери. Була предсідниця Тов., а теперішня предсідниця Ювілейного Комітету, пані Рутецька, відкрила вечерню національною молитвою і передала провід пані Олені Штогрин. В часі застави промовляли організаторка і перша предсідниця цього Товариства, па-

ні М. Клапко, пані Шефт, пані Горохівська, пані Бойко, д-р Галан, п. Рибак, п. Степан Слободян, п. Гайовий, о. Савчук, п. Волчанський, пані Свистун, пані Дмитруш, п. Кончак, панна Сивуляк, пані Романюк та інші.

Ювілейний дар зложили отсі товариства: Тов. Громадян, Тов. ім. Івана Франка, від 83. У. Н. Союзу, Парохія св. Володимира, Сестрицтво св. Ольги, Бр. св. Володимира, від 105. У. Н. Союзу, і Укр. Поступовий Клуб.

Цьогорічний уряд Товариства: М. Головата, предсідниця; А. Костик, секр.; А. Рій, кас.

Комітет Ювілею: В. Рутецька, предс.; М. Бабяк, секр.; М. Насевич, кас.; Е. Слободян, А. Рій, М. Чопик, А. Дубас, Н. Штогрин, Р. Кісь, А. Сивуляк, Л. Пеленська і М. Николайчук; помігали Е. Дубас, С. Дубас, Катерина Пилипів, Чемерис, А. Рудакевич, Курман і панове: Олекса Бабяк, Дмитро Дубчак і Семен Рудакевич.

Підчас вечери usługували члени молодого Товариства Союзу Українок.

В житті української громади Філяделфії Тов. Укр.-Американських Громадян, яке є відділом 41. Союзу Українок Америки, було все чинну участі і не було випадку, щоб члени цього Товариства відмовились від праці, коли цього вимагали народні справи.

Для членців улажено відчитати на різні теми, ведено дискусії для поширення свідомості, розбудження почувань патріотизму й охоти до народної праці. Слідом Тов. Громадян пішло жіноцтво інших діляниць Філяделфії і нині начисляємо 6 жіночих товариств, які належать до Союзу Українок Америки. Не забувало Товариство і на поміч українським установам. За час свого існування вислало на народні цілі в рідний край \$1,254.75, а в Америці передано \$1,327.38. Крім цього в часі Різдва і Великодня Свят Тов. спішить з поміччю вбогим українським родинам, а майно Товариства вносить тепер у грошах \$700.21. В часі свята ювілею не переведено ніякої збірки, тому Тов. видає до своєї каси \$25 для борців і втікачів з Карпатської України. Суму цю вислано до Об'єднання для дальшої пересилки.

Тим усім, що брали участь і що працювали в часі ювілею, Тов. Укр.-Американських

Громадян, від 41. Союзу Українок Америки, складає щире подяку.

Марія Бабяк.

НЬОАРК, Н. ДЖ.

З віча збігням Карпатської України.

Дня 30. квітня ц. р. Укр. Центр. Рада в Ньюарку влаштувала віче, якого цілю була — поміч жертвам гуно-мадарської навали. Віче проводив гром. Василь Ткач. Бесідниками були п. Т. Свистун з Філяделфії й редактор „Націоналіста“ п. В. Душник з Нью Йорку. Віче не випало так, як повинно було випасти. Українці в Ньюарку в той день „умерли“ себе. Живі прийшли на віче і зложили ось-такі жертви: Василь Ткач \$10; по \$5: В. Осадчук, М. Литвин, Юлія Гавриляк, 70 від. ОДВУ; А. Шум \$3; по \$2: М. Бубній, пані Бонечка, І. Жухович, І. Ворона, К. Ковальчук; по \$1: Я. Шишковський, пані Кравчук, А. Пігула, Б. Бучак, В. Явлошин, П. Гут, п. Наконечний, М. Любинець, Л. Крук, І. Наконечний, Р. Войтко, А. Вісочанська, Ю. Сталеній, М. Сталена, Д. Доля, М. Максимович, С. Воробець, Т. Бабола, Пасічник, п. Соцький, Р. Буката; дрібними \$12.87. Разом \$76.87. По відтягненні розходів вислано через Об'єднання \$38 на ранених і втікачів Карпатської України. До тої суми долучено \$8, які передав гром. Прокіп Хомяк, а які були зібрані на забаві. Разом перслано через Об'єднання \$46.

Я. Ш.

ЗЕЙНСВИЛ, О.

На ранених Січовиків.

В неділю, 21. травня ц. р. на сходинах від 279 У. Н. С. у Зейнсвил зібрано \$11 на поміч карпатським інвалідам, котрі боролись по героїськи за свою батьківщину. Зложили по \$2.50: В. Корда, Ф. Іванишин; по \$2: Т. Морозовський, О. Левицький; по \$1: Параскевія Корда, Антонина Самборська. Разом \$11, які вислано через Об'єднання на призначену цілю.

Василь Корда,

секр. 279 від. УНС.

ДЛЯ ПІЗНАННЯ ЖИТТЯ РІЖНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПЛЕМЕН ЧИТАЙТЕ ПОВІСТІ З ІХ ЖИТТЯ

Наприклад для пізнання життя ЛЕМКІВ:

ФРАНЦ КОКОВСЬКИЙ

ЗА ЗЕМЛЮ

ЛЕМКІВСЬКА ПОВІСТЬ

з передмовою Богдана Лепкого

Автор цієї повісті служив довгі роки суддею на Лемківщині, а як відомо, суддя може пізнати життя народу так, як лише може пізнати уродженець або священник. Життя лемків у цій повісті змальоване таким, яким воно є. Автор нічого не прикрашає ні зогиджує. Він лі навчав, ні моралізує. Як суддя старався писати по правді: мале велику любов лемка до прадідної землі, його старинні звичаї, що часто зударяються з писаними законами держави. Любо до землі й прадідного звичаю зударяється ще з любов'ю до іншої людини, і так повстає складна картина життя цього прецінного українського племені, що на своїй маловрожайній землі та серед важких і несприятливих життєвих умов зберегло свою рідну землю, свої старосвітські звичаї, мову й віру.

Відомий український письменник Богдан Лепкий у передмові до повісті подає багато неабиякого про лемків та автора. Всі розмови в повісті йдуть лемківською мовою, але автор об'єднує розуміння цієї мови лемками на кінці кожної сторінки лемківських слів.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення слати до:

„Svoboda“

BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

3 РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Збори Центрального Комітету Відділів.

Дня 26. травня ц. р. відбулися збори Центрального Комітету Відділів У. Н. Союзу в Українській Хаті при вулиці Грейлінг, у Гемтремку. Зборами проводив п. М. Головач. Першою точкою була справа зближаючогося пікніку Ц. К. Союзівих Відділів, полученого зо спортивними змаганнями української молоді, що має відбутись 27. серпня ц. р. в Бродвей Парку. По довгий дискусії постановлено передати вступні тикети на той пікнік поодиноким відділам на їх найближчі збори до розповсюдження посеред членства. Кожний член У. Н. Союзу повинен обов'язково прибути на той пікнік, а делегати й урядники Ц. К. повинні щиро працювати і доложити всіх старань, щоб той пікнік випав якнайкраще і щоб була користь і для У. Н. Союзу й окремо для відділів. А це значить, що ми всі мусимо повести широку агітацію за приєднання нових членів.

Дальше по довгий дискусії порішено ще раз віднести до головного уряду з проханям прислати до Дітройту одного з членів ексекютиви на неділю, 1. жовтня ц. р., в котрім то дні Центральный Комітет Відділів УНС влаштує 45-літній ювілей У. Н. Союзу. Комітет постарався про багату і добірну програму й буде старатись дістати члена ексекютиви на те свято. При кінці ухвалено, що наступні збори Центрального Комітету відбудуться в Українським Народнім Домі при вул. Мартин 14. червня ц. р., в год. 7:30 веч. На тім закінчено збори.

Дмитро Дубрівний, секретар.

З ЧОГО ШТУЧНА ГУМА?

В Німеччині майже вже всі авта мають обручч на колесах з штучної гуми — буні. А з чогож виробляють буну? Нагрівають сумішку вапна й камяного вугілля до 1,800 ступнів тепла на тепломірі Цельсія. Коли вапно й вугілля столпляться, з них витворюється річовина, яку називаємо кальцієвим карбідом. З кальцієвого карбіду виробляють ацентилену, з ацентилени водновуглець, з водновуглецю бутадієну, а бутадієна стає основною частиною штучної гуми.

ДЕ ТУАТИ НА РАКАНИ

**ДЕ ІХАТИ НА ВАКАЦІЇ
ЦЬОГО ЛІТА?**

Ідьте в гори, на свіжій і чистій
духу до свого чоловіка Йосифа
у Флайшменс, Н. П. Літ на і
мнат, чистеньких та умовляю-
чи. Дві кухні, де самі собі варите
розрахунок ідальня. Всі угодності
і, електрика, газ. Коло дому са-
60, двір, сад, 5 кімнат.

ним словом вся вигода. Чина ви-
диму дуже приступна. Хто скорше
олюститься, буде сам собі і на-
годичим. Пишіть чим скорше на а
песу:

JOSEPH GULA,
O. Box 272, Fleischmanns, N. Y.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ТРЕБА ДЖЕНТОРА.
10-фамілійний апарт. дім. на
одиноч. місці. Частинний чини
олов'як, жінка й дитина. Інш
оверки до винайому дуже у
ірквано. Свіжо відновлені
олоситись до агента: 137-
G. E. O. H. N. U. N. T.
Agent.
77 Woodlawn Ave., Jersey City, N. J.

ВИПРОДАЖ
Красні Гуцульські Дерев'яні Ви
оби, які

наві, як Красні годинники з Тризубом
наложеним по середині, красні по
смішачки (ash tray), Термометри
в ескі (у 4 кавалках), Ручні до
роби, малі Брошки для жінок і т. д.
Красні дерев'яні річі. Замовлення
наліть до: 136-40

PETER MARTINUK,
12011 — 14th Road,
College Point, L. I., N. Y.
(Близько Світової Вистави)

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до
 12. Вечері від 6 до 8, а в неділі
 рано від 10 до 12.

МИРОН ДИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК
 Без рйкниці, як далеко позз
 Ньюарком. Вразі потреби теле
 фонуйте до нас. Обслуга шири
 1 месца. — **Офіс:**
383 MORRIS AVENUE,
 cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
 Phone: **ELsex 3-5347**

ІВАН БУНЬКО

(4)

Троє згодився: „Хто потопає, той соломки хапається” заважив він філософічно. З краю Каджі вони справді були свідками, як Мафка витискала величезні впливи на своїх підданих при допомозі тих каменів. Спайк у поспіху розвинув ланцюжок і тицнув дорогоцінний камінь під ніс ватажка. Той зжахнувся і широко розкрив рота. Врешті було ватике-

КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС «СВОБОДА».